

ROLA I ARCHITEKTURA TEATRÓW PLENEROWYCH

1. WSTĘP

Teatr Plenerowy jest historycznie najstarszą formą teatru. Scenerię dla przedstawienia stanowi naturalny pejzaż lub krajobraz miejski. Przedstawienia w plenerze były organizowane już w starożytności jeszcze przed powstaniem architektonicznej formy amfiteatru. W wiekach średnich poszukiwano głębszego, ukrytego znaczenia codzienności. Przedstawienia odbywały się w centrum życia lokalnych społeczności. Za scenę służyły m.in. schody kościołów i tymczasowe drewniane konstrukcje [12, 13]. Nazwę teatru plenerowego noszą widowiska organizowane od XIX wieku wzorowane na teatralnych przedstawieniach w amfiteatrach greckich lub średniowiecznych przedstawieniach religijnych [3]. Teatr plenerowy wrócił do łask w czasie poszukiwań i eksperymentów w teatrze XX wieku.

ROLA TEATRU

Dzisiaj nadal istnieje ogromne zapotrzebowanie na specyficzną duchowość i rozrywkę, jaką daje teatr jak pisał Grzegorz Dziamski (2002). Współczesne przedstawienia teatrów ulicznych gromadzą widzów dookoła miejsca, gdzie dzieje się akcja przedstawienia w ten sam sposób co pierwotne formy teatru w starożytności. Tymczasowe konstrukcje tworzone na potrzeby jednego przedstawienia przypominają te budowane w średniowieczu. Jednym z pierwszych tego typu spektakli była inscenizacja Bitwy pod Racławicami z 1889 r (Frankowski). Dzisiaj inscenizacje wydarzeń historycznych w plenerze są coraz popularniejsze. Dzisiaj takich spektakli jest wiele, np. oblężenie Malborka, Rekonstrukcja Operacji Boyen w Giżycku, Rekonstrukcja bitwy pod Mławą czy Łomiankami. Przykładem innego rodzaju działań teatralnych w miejscach historycznych mogą być spektakle *Grupy Poszukiwań Teatralnych Ku Spotkaniu Z Człowiekiem* na terenie byłego obozu Gross-Rosen.

Istota teatru jako syntezy sztuki w plenerze trwa niezmiennie od samego początku tej formy spektaklu. Przedstawienia w plenerze stanowią syntezę oddziaływania wielozmysłowego, dodatkowo wzbogaconego o aspekt nieprzewidywalności wydarzeń. W spektaklu uczestniczą często przypadkowi widzowie. W trakcie spektaklu może nagle zacząć padać deszcz lub może świecić słońce. Nagłe zmiany pogody są wpisane w istotę spektakli plenerowych. Trudno napisać, że stanowią ich urozmaicenie, raczej dodanie elementu niepewności i dreszczyku emocji. Teatr plenerowy pozwala też na dodatkowe doznania, czasami kontrowersyjne, jak np. polewanie widzów wodą w czasie sceny tonięcia statku (teatr *Titanic, Feta, 1997*) czy pokazy fajerwerków lub tańca z ogniem. Niekontrolowane

wrażenia zapachowe i odgłosy dobiegające w tle stanowią dodatkowo o nieprzewidywalności spektaklu plenerowego (Rybarkiewicz, 2017).

Na współczesną rolę teatru można spojrzeć pod względem jego oddziaływania terapeutycznego na widza. Rolą teatru jest stworzenie miejsca, gdzie widz na moment oddala się od swoich problemów, aby skupić uwagę na miejscu scenicznym i akcji przedstawienia. Ten moment nie wymazuje nurtujących widza problemów, ale oderwanie od nich uwagi chociaż na chwilę pozwala na zdystansowanie. Skupienie uwagi na tu i teraz jest związane z doświadczeniem terapeutycznym. Obszerna literatura przedmiotu opisuje badania nad oddziaływaniem terapeutycznym kontaktu z pięknym krajobrazem. Teatr plenerowy w pięknej naturalnej scenerii to połączenie różnych form oddziaływań. Ważne pod względem terapeutycznym jest również budowanie kapitału społecznego i tworzenie wspólnoty. Widowisko w plenerze pozwala na niewymuszone kontakty społeczne, które pomagają tworzeniu więzi. W przypadku spektakli w miejscach publicznych dają one możliwość spojrzenia na miejsce codziennego życia okiem artystów. Scena plenerowa ożywia przestrzeń publiczną i przyczynia się do tworzenia tożsamości miejsca.

W plenerze można organizować wydarzenia promujące produkcje amatorskie związane z wykorzystaniem teatru jako formy terapii (Wiśniewska, niedatowane; Jasińska, niedatowane), czy też socjalizacji osób niepełnosprawnych (Godlewska-Byliniak, 2017).

2. BUDOWA FORMY ARCHITEKTONICZNEJ TEATRU PLENEROWEGO – PRZYKŁADY ZREALIZOWANYCH OBIEKTÓW

Wybrano przykłady obiektów zrealizowanych i funkcjonujących na terenie Polski – teatru plenerowego, posiadającego scenę z widownią, wyniesionej sceny plenerowej otoczonej przez otwartą przestrzeń, która tymczasowo na czas przedstawienia może stać się widownią, wyniesionej widowni – amfiteatru lub trybuny obok przestrzeni, na której może być montowana tymczasowa scena oraz możliwości teatralne otwartej przestrzeni.

Scena letnia Teatru Miejskiego w Gdyni na plaży w Orłowie

Pierwsze przedstawienie teatralne wystawione w plenerze w Gdyni miało miejsce w 1992 r. Był to spektakl *Księga Krzysztofa Kolumba* na tle Daru Pomorza w reżyserii Andrzeja Wajdy z Danielem Olbrychskim w roli głównej. Pierwsza scena letnia w Gdyni rozpoczęła działalność w 1996 roku i zlokalizowana była obok molo w Orłowie. Pierwszym przedstawieniem w historii była „Awantura w Chioggi” w reżyserii Waldemara Śmigasiewicza. Scena na plaży służy przez całe lato – lipiec i sierpień co roku. Oprócz przedstawień teatralnych odbywają się także wieczory kabaretowe, recitale piosenek i inne plenerowe imprezy artystyczne.

W 2011 r. władze Miasta Gdyni zleciły wykonanie nowej aranżacji architektonicznej sceny letniej w Orłowie. Koncepcję i projekt architektoniczny przygotowała trójmiejska Pracownia Architektoniczna Wolski Architekci. Scena musiała być zaprojektowana jako obiekt tymczasowy. Konieczne było zastosowanie technologii, która umożliwi demontaż całej instalacji po 2-miesięcznym funkcjonowaniu i zakończeniu sezonu teatralnego, wywiezienie z terenu plaży i ponowny montaż w kolejnym roku. Architekci zaproponowali przestrzenną formę architektoniczną

wykonaną ze stali, która składa się z jednej trybuny skierowanej w stronę morza (widownia na 312 osób), dwóch pylonów po obu bokach widowni, które pełnią funkcje podręcznych garderób scenicznych oraz zadanej kawiarni na 88 osób, gdzie również odbywają się przedstawienia oraz scenę podniesioną o około pół metra nad poziom plaży. Widownię i pylony osłaniają maskownice z plandek PCV w kolorze białym. Cała powierzchnia kawiarni oraz część powierzchni technicznej trybuny została zadana membraną w kolorze białym. Widownia, kawiarnia i scena z pylonami połączone są ze sobą ciągami komunikacyjnymi z desek tarasowych (deska kompozytowa komorowa w kolorze brązowym). Obiekt został zaprojektowany, aby maksymalnie wykorzystać przestrzeń. Przyczepy-garderoby znalazły miejsce pod konstrukcją trybuny. W ten sposób, dzięki integracji funkcji garderoby z trybuną zminimalizowano liczbę elementów kubaturowych. Wpłynęło to na podniesienie walorów estetycznych całej inwestycji. Łączny koszt inwestycji zamknął się kwotą 1 017 000 zł (netto).

Rys. 1. Scena letnia na plaży w Gdyni-Orłowie [fot. autor]

Fig. 1. Open-air theatre in Gdynia-Orłowo [photo by author]

Co roku na scenie letniej są prezentowane przedstawienia teatralne przygotowywane specjalnie z myślą o tej scenie przez zespół Teatru Miejskiego w Gdyni.

Na scenie prezentowane są również przedstawienia przygotowywane przez Gdyńskie Centrum Kultury, a także przedstawienia i różne inne formy teatralne wystawiane okazjonalnie przez zapraszanych artystów z całej Polski. Kawiarnia obok sceny to Herbaciarnia Teatralna, która na okres sezonu letniego przenosi się z foyer Teatru Miejskiego w Gdyni na plażę. Na małej scenie mieszczącej się tej w kawiarni, obok sceny głównej, prezentowane są małe otwarte formy teatralne, takie jak kabarety, monodramy, muzyka na żywo (np. wieczorki jazzowe), a w niedzielne poranki przedstawienia teatralne dla dzieci.

W przypadku tej formy teatru plenerowego można mówić o integracji sztuk wszelkich z naturalną scenerią krajobrazu nadmorskiej plaży.

Scena została ogrodzona dwumetrowym płótnem ze specjalnej tkaniny – membrany PCV, osłaniającej ją przed piaskiem i odcinającej ją od reszty plaży. Scenę odsunięto nieco od mola, ale nadal tło spektakli stanowi morze i fragment plaży. W trakcie spektaklu plażowicze spacerujący brzegiem morza, czasami z dziećmi, czasami z psami stanowią dodatkowe urozmaicenie tła spektakli. Krzyki mew i odgłosy dobiegające z plaży to dodatkowe bodźce dźwiękowe. Scena ani widownia nie są zadane, więc zdarza się, że spektakle są odwotywane. Dzieje się to jednak bardzo rzadko. Do teatru na plażę widzowie przychodzą zaopatrzeni w ciepłe pledy, kurtki i parasole. Niektóre spektakle wystawiane są w zadanej kawiarni – niezależnie od pogody. Projekt architektoniczny okazał się zatem bar-

dzo funkcjonalny. Spektakle grane na scenie letniej cieszą się dużym zainteresowaniem. W przypadku tej formy teatru plenerowego można mówić o integracji sztuk wszelkich z naturalną scenerią krajobrazu nadmorskiej plaży.

Scena plenerowa Centrum Kulturalno-Kongresowego na Jordankach w Toruniu

Budynek CKK został zaprojektowany przez hiszpańskiego architekta Fernando Menisa i oddany do użytku w 2015 roku. Architektura CKK w subtelny sposób

Rys. 2. Scena plenerowa na Jordankach w Toruniu [fot. autor]

Fig. 2. Open-air scene of CKK Jordanki in Toruń [photo by author]

Rys. 3. Scena plenerowa na Jordankach w Toruniu [fot. autor]

Fig. 3. Open-air scene of CKK Jordanki in Toruń [photo by author]

odwołuje się do ceglanej historii Torunia, respektując tożsamość miejsca. Jednocześnie stanowi przykład współczesnej architektury operującej masami brył, których ściany zdają się przeczyć prawom geometrii. Budynek z daleka przypomina amorficzne masy piasku i cegieł. Projekt zasługuje na uznanie dzięki swojej modularności i wielofunkcyjności (rys. 2).

Przy budynku CKK stworzono teatr plenerowy ze stałą sceną i placem, który może stać się widownią. Scena plenerowa znajduje się z boku budynku CKK. Ma powierzchnię całkowitą 111 metrów kwadratowych. Szerokość sceny to 12,9 m, a jej głębokość całkowita wynosi 8,6 m. Scena jest częściowo zadaszona. W tylnej ścianie oddzielającej kieszeń tylną sceny głównej od sceny plenerowej zaprojektowano otwór zamykany podnoszonymi bramami. Po podniesieniu tych bram powierzchnia sceny plenerowej może być powiększana o powierzchnię zapadni tylnej kieszeni scenicznej (rys. 3).

Głębokość kieszeni tylnej może być wykorzystywana do tworzenia efektów inscenizacyjnych, wykorzystujących system oświetleniowy sceny oraz mechanizmy kieszeni tylnej i sceny głównej.

Dla operatora oświetlenia przewidziano stanowisko tymczasowe z nastawnią i pomocniczym pulpitem. Na scenie plenerowej CKK organizowane są koncerty muzyczne, widowiska i spektakle. Scena letnia wraz z przestrzenią wokół CKK Jordanki jest wykorzystywana do organizacji imprez masowych. Możemy mówić o nieformalnej przestrzeni teatru – przestrzeni interferencji [12]. Sztuka teatru

wychodzi z ram budynku CKK i obejmuje swoim zasięgiem przestrzeń publiczną wokół obiektu.

Scena plenerowa w Ogrodzie Terapeutycznym przy DPS im. Jana Pawła II w Nasielsku

Innym przykładem sceny plenerowej, gdzie na czas spektaklu przestrzeń obok sceny staje się widownią może być scena w Ogrodzie Terapeutycznym przy DPS w Nasielsku. Scena jest obiektem całorocznym, mającym własne oświetlenie i gniazdko elektryczne. Możliwe jest łatwe zainstalowanie nagłośnienia. Cały ogród został zaprojektowany tak, aby mógł stać się naturalną widownią. Na scenę wiodą dwie pochylnie dla wózków inwalidzkich. Na scenie wystawiane są koncerty i spektakle przygotowane przez mieszkańców DPS, różne grupy wsparcia osób niepełnosprawnych, ale również profesjonalnych artystów.

Scena w Ogrodzie Terapeutycznym jest istotnym elementem terapii i przeciwdziałania wykluczeniu osób niepełnosprawnych. Na imprezy integracyjne i spektakle zapraszane są osoby z różnych środowisk. Scena w Ogrodzie Terapeutycznym, a szczególnie wydarzenia artystyczne spełniają rolę wspólnototwórczą.

Rys. 4. Scena plenerowa w Ogrodzie Terapeutycznym DPS w Nasielsku [fot. autor]

Fig. 4. Open-air stage in therapeutic garden in DPS in Nasielsk [photo by author]

Amfiteatr przy Spichrzach w Bydgoszczy

Przykładem dedykowanego miejsca dla teatru w przestrzeni publicznej być Amfiteatr przy Spichrzach w Bydgoszczy. Na niewielkim placu zainstalowano ławki tworzące widownię w układzie amfiteatralnym. Ławki mają konstrukcję „wandaloodporną”, metalowe nogi i są na stałe wmontowane w posadzkę placu. Nie ma sceny zamontowanej na stałe. Za scenę służy najczęściej wewnętrzny plac. W amfiteatrze wystawiane są przedstawienia teatralne dla dzieci, rodzinne oraz spektakle teatrów ulicznych.

Innym przykładem rozwiązania, gdzie zamontowano samą widownię, a scena jest montowana na czas przedstawienia może być scena zewnętrzna przy operze w Bydgoszczy, gdzie na stałe zamontowano amfiteatr z którego można oglądać np. spektakle wystawiane na stawkach rzecznych.

Możliwości inscenizacyjne otwartej przestrzeni

Największe możliwości integracji różnych sztuk w przedstawieniu teatralnym daje otwarta przestrzeń, gdzie może być tymczasowo zamontowana scena i widownia. Człowiek wykorzystuje lub jest symulowany *możliwościami, jakie przestrzeń otwiera* [3]. Twórcy stają przed pustą przestrzenią, którą mogą w dowolny sposób

zagospodarować i wykorzystać na potrzeby spektaklu. Przestrzenie wykonawcy, przedstawienia i widza mogą się wzajemnie przenikać i zmieniać zasięg w zależności od potrzeb. Ograniczenia co do wielkości dekoracji scenicznych wynikają tylko z wielkości dostępnej przestrzeni, ograniczeń technicznych lub budżetowych.

Zderzenie z pustą przestrzenią to w każdej dziedzinie sztuki wyzwanie artystyczne. Od pomysłu twórców zależy wykorzystanie syntezy sztuk do stworzenia wydarzenia artystycznego i wywarcia wrażenia na widzu. We współczesnych spektaklach można zaobserwować różne skrajne tendencje – do bombardowania widza jak największą liczbą bodźców sensorycznych i szokowania nowymi doznaniem lub wręcz przeciwnie do minimalizmu – maksymalnego ograniczenia środków wyrazu. Wystawienie sztuki teatralnej w plenerze daje nowe możliwości zarówno w jednym, jak i drugim przypadku.

Otwarta przestrzeń publiczna w mieście bywa miejscem, gdzie wystawiane są spektakle teatrów ulicznych np. w czasie festiwalu FETA w Gdańsku.

3. PODSUMOWANIE. ROLA TEATRU PLENEROWEGO

Scena w przestrzeni publicznej spełnia wiele funkcji, z których najważniejszą jest rola wspólnototwórcza. Scena w otwartych przestrzeniach zielonych pozwala na organizację imprez, które pozwalają odwiedzającym przeżywać wydarzenia artystyczne we wspólnocie, np. z osobami niepełnosprawnymi i zagrożonymi wykluczeniem społecznym. Wszyscy, nie tylko profesjonalni aktorzy mogą stać się zarówno aktorami, jak i widzami. Dostępna scena w przestrzeni publicznej daje możliwość organizacji szeregu wydarzeń artystycznych teatrom amatorskim i profesjonalnym.

Warto zauważyć, że współczesny teatr, tak jak w poprzednich stuleciach pełni również rolę wychowawczą. Daje możliwość ingerowania w świadomość społeczną publiczności i jej poszerzenie. Odbiór spektaklu plenerowego staje się przeżyciem zbiorowym. Teatr plenerowy jest miejscem spotkania oraz debaty na aktualne tematy lub reinterpretacji historii.

Trzeba zrozumieć potrzebę tworzenia miejsc wystawiania przedstawień teatralnych w plenerze. Wzbogacając przestrzeń publiczną. Teatr plenerowy daje szanse na wspólne przeżywanie widowiska scenicznego i oferuje możliwość nawiązywania kontaktów społecznych osobom zagrożonym wykluczeniem. Dlatego jest niezbędnym elementem ogrodu terapeutycznego i parku miejskiego nowej generacji [17]. Trudno oceniać wrażliwość odbiorcy i intensywność indywidualnych przeżyć artystycznych, ale warto mieć je na uwadze projektując tkankę miejską i przestrzeń publiczną tak, aby umożliwić spektakle plenerowe i ułatwić twórcom ich wystawianie.

LITERATURA

- [1] Czechowicz J., 2011. Na wolnym powietrzu. O różnorodności form w teatrze plenerowym dziś. [w:] M. Leyko (red.) Teatr Masowy. Teatr dla mas. Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- [2] Dorak-Wojakowska L., 2017. Teatr wobec nowych technologii komunikacyjnych. [W:] Media i Społeczeństwo 7.
- [3] Franta A. 2004, Reżyseria przestrzeni. O doskonaleniu przestrzeni publicznej miasta. Wydawnictwo PK Kraków.

- [4] Gouhier H., 1976. Istota teatru, Pamiętnik Literacki: czasopismo kwartalne poświęcone historii i krytyce literatury polskiej 67(2), 231-258.
- [5] Godlewska-Byliniak E., Lipko-Konieczna J. (red.), 2017. Odzyskiwanie obecności. Niepełnosprawność w teatrze i performansie. Fundacja Teatr 21, Warszawa.
- [6] Frankowska B. Teatr w plenerze. [W:] Encyklopedia Teatru Polskiego http://encyklopediateatru.pl/bookreader/?book=teatr-widowisko&backurl=%2Fksiazka%2F173%2Fteatr-widowisko&author=&publisher=Instytut+Kultury&cover=/uploads/book/aa9551218e30af3ab651bddab16c4caaad185219/cover/teatr_widowisko.jpg&pdf=/ksiazka/173/pdf#page/114/mode/1up
- [7] Furttenbach 2009. O budowie teatrów. Wydawnictwo słowo/obraz/terytoria, Gdańsk.
- [8] Jasinska R. Kaczyński Ł (not.). Po partnersku. <http://teatrarka.pl/userfiles/po%20partnersku%20kalejdoskop.PDF>
- [9] Kaczmarek W., 2011. Istota teatru. Roczniki Kulturoznawcze, Tom II.
- [10] Kluzowicz J., 2017. Teatr codzienności. Animacyjne i samokształtujące funkcje twórczości Alvisa Hermanisa i Stefana Kaegiego. Wydawnictwo Nomos Kraków.
- [11] Kosiński D., 2004. Teatr w XXI wieku – ku nowym definicjom. Przestrzenie Teorii 3/4. Adam Mickiewicz University Press Poznań, 215-225.
- [12] Kozień-Woźniak M., 2015. Teatry Interferencji. Współczesna architektura teatralna a nieformalna przestrzeń teatru. Wydawnictwo PK Kraków.
- [13] Obracaj P., 2007. Sztuka teatru a ewolucja architektury scenicznej: od wzorów ateńskich po światową standaryzację włoskiej sceny barokowej. Oficyna Wydawnicza Politechniki Opolskiej.
- [14] Płoski P., 2009. Przemiany organizacyjne teatru w Polsce w latach 1989-2009. Raport na zlecenie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego Warszawa.
- [15] Rybarkiewicz J., 2009. Architektura pola kreacji teatralnej. Politechnika Śląska.
- [16] Sobiecka A., 2011. Ujarmianie pejzażu, czyli o możliwościach teatru plenerowego. Świat Tekstów, Rocznik Słupski 9.
- [17] Trojanowska M., 2017. Parki i ogrody terapeutyczne. Wydawnictwo Naukowe PWN Warszawa.
- [18] Trzcńska M., 2015. Ewolucja przestrzeni teatralnej, <https://artmuseum.pl/pl/news/ewolucja-przestrzeni-teatralnej>
- [19] Wanat A., 1997. Pochwała teatru. Oficyna Wydawnicza Errata.
- [20] Wiśniewska M. Teatrológ jako animator, czyli sprawa pedagogiki teatru. Referat wygłoszony na I Zjeździe Polskiego Towarzystwa Badań Teatralnych i opublikowany: http://www.ptbf.e-teatr.pl/files/zjazd_pdf/Wisniewska_Teatrolog_jako_animator.pdf
- [21] Żórawski D., 2007. Współczesna ewangelizacja Grupy Poszukiwań Teatralnych Ku Spotkaniu Z Człowiekiem. Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Wydział Teologiczny. Redakcja Wydawnictw Poznań.

Zasoby internetowe

- [22] www.encyklopediateatru.pl
- [23] http://www.forumkultury.gdynia.pl/index_pliki/Page1159.html

- [24] <http://www.archimental.com/projekty/baltycka-scena-letnia-konkurs-gdynia-orlowo-2004>
- [25] https://kultura.trojmiasto.pl/Tak-bedzie-wygladac-nowa-Scena-Letnia-w-Orlowie-n48508.html?is_mobile=0
- [26] <http://www.teatrgombrowicza.art.pl/?action=company>
- [27] <http://gdynia.pl/1009-609-2011-07-01-2011-07-07,3289/nowa-scena-letnia-teatru-miejskiego,404577>
- [28] <https://plus.dziennikbaltycki.pl/region/a/plenerowe-spektakle-na-piasku-i-plazy-scena-letnia-teatru-miejskiego-w-orlowie-to-jedna-z-najwiekszych-atrakcji-w-wakacje-w,13311432>
- [29] <https://www.torun.pl/pl/scena-plenerowa-na-jordankach>
- [30] <http://www.jordanki.torun.pl/pl/aktualnosci/97-ckk-jordanki-bryla-roku-2015>
- [31] <http://teatrarka.pl/pl/>
- [32] <https://historia.org.pl/2017/11/27/kalendarz-wydarzen-historycznych-2018-rekonstrukcje-zloty-konferencje-wystawy-etc/#sierpień>
- [33] <http://bip.jordanki.torun.pl/index.php/archiwum-zamowienia-publiczne/22-inne-archiwum/26-nabor-ofert-gastronomia-jordanki>
- [34] <https://www.archdaily.com/782186/ckk-jordanki-fernando-menis>

ROLA I ARCHITEKTURA TEATRÓW PLENEROWYCH

STRESZCZENIE. Teatr plenerowy to forma teatru, która integruje sztuki wszelkie. Spektakle w plenerze operują wszelkimi możliwymi środkami przekazu, aby poruszyć jednostkę w jej codzienności. Praca przedstawia architektoniczne aspekty projektowania miejsc dla spektakli plenerowych: teatru plenerowego, posiadającego scenę z widownią, wyniesionej sceny plenerowej otoczonej przez otwartą przestrzeń, która tymczasowo na czas przedstawienia może stać się widownią, wyniesionej widowni – amfiteatru lub trybuny obok przestrzeni, na której może być montowana tymczasowa scena oraz otwartej przestrzeni, gdzie może być montowana tymczasowa scena i widownia. Możliwości stwarzane dla integracji Sztuk Wszelkich w każdej z tych sytuacji zostały omówione na przykładach zrealizowanych obiektów.

Słowa kluczowe: teatr plenerowy, scena plenerowa

OPEN-AIR THEATER DESIGN

SUMMARY. Open-air theater is a form of theater that integrates various arts. Open air performances use all possible means of artistic communication to impact individual minds in everyday landscapes. This paper presents architectural aspects of the design of open-air theatre facilities: open-air theatres, outdoor stages, amphitheatres with permanent seating, and temporary facilities. The possibilities for integration of various arts in each of these spatial situations are discussed using the examples of existing facilities.

Key words: open-air theatre, outdoor stage